

Tijdschrift voor Tandheelkunde

MAART 1939

XLVI JAARGANG

AFLEVERING 3

REDACTIONEEL
GEDEELTE 

DE VOORGENOMEN WIJZIGING IN DE STUDIE DER TANDHEELKUNDE

616:314 (07)

Het ontwerp tot aanvulling van de Hooger Onderwijswet, in het vorige nummer van dit tijdschrift afgedrukt, is in de kringen der tandartsen met meer dan gewone belangstelling ontvangen. Immers daaruit blijkt, dat de Minister van Onderwijs de reeds een jaar geleden aangekondigde reorganisatie van de tandheekkundige opleiding heeft uitgevoerd door aanvullende bepalingen in de Hooger Onderwijswet.

Het valt te waardeeren, dat de studie der tandheelkunde thans ook wettelijk tot het hooger onderwijs zal gaan behooren, al wordt hiermee aan den feitelijken toestand in wezen niets veranderd. In elk geval wordt de halfslachtige positie, welke de opleiding ten aanzien van de andere universitaire studierichtingen inneemt, er door opgeheven.

Inmiddels heeft de Maatschappij na bestudeering van het ontwerp aanleiding gevonden om een adres te richten aan de Tweede Kamer der Staten Generaal ¹⁾, na lezing waarvan men eruit zal afleiden, dat het voorstel aanzienlijk minder bevredigend is dan bij eerste kennisneming den indruk zou kunnen zijn. Immers in werkelijkheid wordt in het ontwerp niets opnieuw geregeld; alles wat een verbetering van den bestaanden toestand zou kunnen zijn, wordt overgelaten aan een algemeene maatregel van bestuur en van hetgeen deze zal behelzen is voorshands nog niets bekend. Dit laatste is te meer bevreemdend omdat de aanleiding tot de voorgestelde

¹⁾ Zie blz. 249 in dit nummer.

wijziging haar oorsprong vond in de opzienbarende publicatie in de pers omtrent de toestanden bij het tandheelkundig onderwijs, welke algemeen de overtuiging gaven, dat het hoog tijd werd verbeteringen aan te brengen.

Ook de Minister was van deze meening en benoemde een commissie van onderzoek, aan welke (gelijk het in de memorie van antwoord is geformuleerd) was opgedragen om door het geven van leiding en het doen van voorstellen ter bevoegder plaatse werkzaam te zijn in het belang van een goeden gang van zaken bij het tandheelkundig onderwijs.

Het wil ons voorkomen, dat er, gegeven de bijzondere aandacht, die de publicatie heeft getrokken, aanleiding was geweest om van het resultaat van bedoeld onderzoek en de daaruit getrokken conclusies in het openbaar een mededeeling te verstrekken. Dit heeft echter niet mogen zijn.

Het onderhavige wetsontwerp mag thans beschouwd worden als de vrucht van het werk der bedoelde commissie. Na bestudeering moet men helaas tot de slotsom komen, dat er ten aanzien van de wettelijke regeling der studie weinig ingrijpends wordt voorgesteld, zoodat men zich gaat afvragen, waarom zoolang met dit resultaat moest worden gewacht.

Beziet men het ontwerp in het licht der memorie van toelichting nader, dan blijkt slechts, dat de opleiding aan één universiteit gehandhaafd blijft; voor het overige is niet anders gedaan dan een overbrengen van de bepalingen uit de wet van 1878 naar de Hoogeronderwijs-wet. Alleen wordt ten overvloede in de m. v. t. er de aandacht op gevestigd, dat het tandheelkundig onderwijs alleen maar „meer ¹⁾ in universitair verband wordt gebracht” en dat de artikelen van de H.O.-wet, die het universitair karakter der studie in wezen bepalen, hierop niet van toepassing zullen zijn. Er zal derhalve geen sprake zijn van een regeling, zooals die geldt voor alle andere studierichtingen, de examens worden geen universitaire (d.w.z. door de faculteit afgenomen) maar blijven staatsexamens en van het recht op promotie blijft de studie der tandheelkunde uitgesloten.

¹⁾ Cursiveering van ons. (Red.).

Uit het inmiddels verschenen Voorloopig Verslag en de daarop gevolgde memorie van antwoord blijkt, dat ook Kamerleden op de zwakke zijden van het ontwerp de aandacht hebben gevestigd; de wijzigingen, die daar in nog zijn aangebracht, kunnen echter niet als een essentiele verbetering worden aangemerkt. Zoo is terecht de vraag gesteld, waarom de regeling van de opleiding niet wordt ondergebracht in het Academisch Statuut. Inderdaad, de in het voorgestelde art. 148b verwerkte materie valt geheel buiten het kader der voorafgaande bepalingen, waarbij het moet aansluiten; op die plaats behoort zij niet thuis. In het eerste lid van genoemd artikel, dat daar wèl terecht is ingelascht, wordt echter gesproken van den „titel” van tandarts, terwijl in de voorafgaande bepalingen gelezen wordt omtrent de „hoedanigheid” van arts, apotheker en veearts. Wij geven toe, het is maar een kleinigheid, doch men ontkomt niet aan den indruk, dat de ontwerper er naar heeft gestreefd om de beoogde niet-gelijkwaardigheid van de opleiding voor tandarts ten opzichte van de overige studierichtingen in de wet duidelijk te doen blijken.

Naar in de memorie van antwoord wordt medegedeeld heeft de Utrechtsche Faculteit van een regeling via het Academisch Statuut afgezien. Men is geneigd de vraag te stellen of het oordeel van de faculteiten elders ook is ingewonnen; het is immers bekend, dat in Groningen eenige jaren geleden is voorgesteld paragraaf 23 van het A.S. in werking te stellen, welk voorstel met name op het verzet van de eerstgenoemde faculteit is afgestuit. Zijn wij wel ingelicht, dan heeft ook thans die faculteit de voorstellen van de door den Minister benoemde commissie geamendeerd op een wijze, die niet de volledige instemming van de betrokkenen heeft.

Wordt het voorstel wet, dan zal de bestaande toestand, waarbij de tandheelkunde alléén in Utrecht onderwezen wordt, in de toekomst bestendig blijven; zulks met het oog op 's lands financiën. Alle deskundigen zijn het er echter over eens, dat het aantal tandheerkundige studenten aldaar veel te groot is om het onderwijs tot zijn volle recht te doen komen. Ware er elders een tweede instelling, dan zou dit niet anders dan gunstig werken. Het is niet verantwoord dit

onderwijsbelang op het argument der meerdere kosten te laten afstuiten. De ongeveer vijf honderd studenten storten jaarlijks anderhalve ton in 's Rijks kas, terwijl alle instrumenten en materialen door henzelf bekostigd worden. Gesteld al dat dit bedrag niet voldoende zou zijn om de uitgaven voor het onderwijs te dekken, dan hebben de tandheekkundige studenten er in elk geval de duurte niet in gebracht. Zonder bewijs van het tegendeel durven wij veronderstellen, dat het zichzelf bedruipt. De verbetering in de resultaten van het onderwijs, welke het gevolg zou zijn van het scheppen eener tweede opleiding aan een der andere universiteiten zou ruimschoots opwegen tegen de financieele consequenties, daaraan verbonden.

Hoe het zij, niemand weet hoe de wijzigingen in het tandheekkundig onderwijs, die vermoedelijk voor een reeks van jaren beslissend zullen zijn voor de vorming van den aanstaanden tandarts, er uit zullen zien; het is zelfs niet bekend of zij de instemming hebben van de betrokken docenten. Den beroepsorganisaties is niet om hun oordeel, noch om advies gevraagd, terwijl met name de Maatschappij bij herhaling getoond heeft groote belangstelling te koesteren voor dit vraagstuk.

Het feit dat met geen woord gesproken wordt over de *bevoegdheid*, die immers eveneens dringend herziening behoeft, noch over de examenregeling — uitgangspunt van de agitatie in den lande in October 1936 — doet veronderstellen, dat de beoogde wijziging in werkelijkheid aan den bestaanden toestand niet veel zal veranderen.

Gezien het verschil van meening in binnen- en buitenland over de al of niet wenschelijkheid van het verplichte arts-examen, het candidaat-artsexamen, of de autonome tandheekkundige opleiding, lijkt het niet te veel gevraagd, wanneer duidelijk zou worden gemaakt, op welke gronden de thans aangekondigde regeling wordt voorgesteld.

Dat daarbij de tandartsstudie, die nu dan „verbeterd en verdiept” zal worden — hetgeen mede zal moeten brengen dat zij minstens een vijfjarige wordt — de eenige universitaire opleiding zal zijn, die niet met een doctoraat, hetzij in de

tandheelkunde, hetzij in de geneeskunde kan worden bekroond, doet vreezen dat de Wetgever zelf van meening is, dat hiertoe niet voldoende voorwaarden aanwezig zijn.

Dat daardoor echter de tandheelkundige wetenschap in ons land ook voor de toekomst ernstig wordt belemmerd en ten achter blijft bij de ons omringende landen, behoeft wel geen nader betoog.

Het is daarom onze overtuiging, dat de Nederlandsche tandheelkunde ten zeerste gediend zou zijn met een inwilliging van het aan de Tweede Kamer gerichte verzoek om het ahangige wetsontwerp niet aan te nemen, alvorens gelegenheid wordt geboden om over de mérites van de nog te treffen maatregelen een deskundig oordeel uit te spreken.

REDACTIE.

DE AANVULLINGSWET VOOR DE TANDHEELKUNDIGEN

351.772:52

In de zitting van de Tweede Kamer van 1 Maart is het wetsvoorstel van Minister R o m m e, tot beëindiging van de misère der onbevoegde uitoefening der tandheelkunde, na een uitvoerige gedachtenwisseling, die elders in dit nummer is afgedrukt, aangenomen.

Zonder twijfel is dit te danken aan de zorgvuldige voorbereiding en krachtige verdediging door dezen bewindsman, die daarmede den indruk wekte dat thans inderdaad de Regeering op beslissende wijze een einde zal gaan maken aan de wantoestanden die op dit gebied — in strijd met de wet — zoolang hebben kunnen voortbestaan.

Dit kwam vooral uit bij de bespreking van de ingediende amendementen waarbij, uit gevoelsoverwegingen, werd voorgesteld de categorie die opnieuw tot een examen zou worden toegelaten met eenige andere uit te breiden.

Hoewel dit aantal gegadigden niet groot was en als zoodanig dus niet zooveel ter zake deed, werd daarmede het principe van dit wetsontwerp aangetast, dat allerminst beoogde opnieuw voorrechten te gaan verleen op grond van jarenlange wetsontduiking, doch uitsluitend bedoeld was om eenige toestanden uit het verleden, die naar het oordeel van den Minister een afdoende uitroeiing van het kwaad in den weg stonden, op te ruimen.

Men kan met Zijne Excellentie van meening verschillen over de vraag of dit ook zonder deze maatregelen niet mogelijk zou zijn, zooals dit bijvoorbeeld het standpunt is van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde; doch eenmaal deze praemisse geaccepteerd, was het ontwerp

logisch en aanvaardbaar. Dit zou echter op slag veranderd zijn, indien men ook maar één candidaat tot het nieuwe examen zou hebben toegelaten op gronden ontleend aan de zonderlinge overwegingen, die men ten opzichte van deze wetsovertreders zoo lang — tot schade van den eerbied voor de wet, om van andere redenen maar te zwijgen — heeft toegelaten.

Deze overwegingen kunnen immers alleen berusten op *medelijden*, en hoezeer het enerzijds ook te begrijpen is, dat dit medelijden wordt opgewekt, het kan en mag geen aanleiding zijn dat het zou meebrengen een nieuwe belooning voor handelingen waarvan de daders zonder uitzondering wisten dat zij niet geoorloofd en strafbaar waren.

Zou men verder dit motief voor den één laten gelden, dan zou er inderdaad geen gegronde reden meer gevonden kunnen worden om dit anderen te weigeren en daarmee zou zonder eenigen twijfel het vraagstuk onoplosbaar zijn geworden.

Terecht heeft daarom de Minister deze amendementen onaanvaardbaar geacht en daarmee naar wij hopen de groote schare onbevoegden de overtuiging bijgebracht dat thans op lankmoedigheid der overheid niet langer kan worden gerekend.

Wanneer deze laatsten echter over de vakkennis beschikken, waarop zij zich zoo vaak laten voorstaan, moet het hun mogelijk zijn om op wettige wijze in hun onderhoud te voorzien. Indien die wil inderdaad bestaat, zou het zijn toe te juichen indien de organisaties van tandartsen en tandheelkundigen hun de helpende hand reiken om in het zuiver tandtechnische beroep een plaats te vinden.

REDACTIE.